

"כל עץ והנרטיב שלו"

באותו ערב מוזר
 מישהו שאל:
 האם אפשר לשנות את העבר?
 והאשה החולנית ענתה בזעף:
 העבר איננו תכשיט
 חתום בתוך קפסה של בדלח
 גם איננו
 נחש בתוך צנצנת של כהל –
 העבר מתנועע
 בתוך החנה
 וכאשר החנה נופל לתוך בור
 נופל אתו העבר –
 כאשר העבר מביט השמימה
 זו הרמת החיים כלם,
 גם חיי עבר רחוק עד מאד.
 אך האיש הגלמוד מלמל:
 והלא היה פעם אברהם בתבל
 זה שלא לקח אפלו חוט
 מנפש מולידו.
 זלדה / מתוך: שירי זלדה, עמ' 122

הסיפור של עץ הדעת / בראשית ב-ג

טו ויקח ה' אֱלֹהִים, אֶת-הָאָדָם; וַיִּנְחֵהוּ בֵּגֶן-עֵדֶן, לְעַבְדָּהּ וּלְשָׁמְרָהּ.
 טז וַיֵּצֵא ה' אֱלֹהִים, עַל-הָאָדָם לֵאמֹר: מִכָּל עֵץ-הָגֶן, אָכַל תֹּאכַל.
 יז וּמִעֵץ, הַדֶּעַת טוֹב וָרָע--לֹא תֹאכַל, מִמֶּנּוּ: כִּי, בְּיוֹם אֲכָלְךָ מִמֶּנּוּ--מוֹת תָּמוּת.
 א וְהִנָּחֵשׁ, הָיָה עָרוֹם, מִכָּל חַיַּת הַשָּׂדֶה, אֲשֶׁר עֹשֶׂה ה' אֱלֹהִים;
 וַיֹּאמֶר, אֶל-הָאִשָּׁה, אַף כִּי-אָמַר אֱלֹהִים, לֹא תֹאכְלוּ מִכָּל עֵץ הָגֶן.
 ב וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה, אֶל-הִנָּחֵשׁ: מִפְּרִי עֵץ-הָגֶן, נֹאכַל.
 ג וּמִפְּרִי הָעֵץ, אֲשֶׁר בְּתוֹךְ-הָגֶן--אָמַר אֱלֹהִים לֹא תֹאכְלוּ מִמֶּנּוּ, וְלֹא תִגְעוּ בוֹ: פֶּן-תָּמוּתוּן.
 ד וַיֹּאמֶר הִנָּחֵשׁ, אֶל-הָאִשָּׁה: לֹא-מוֹת, תָּמוּתוּן. ה כִּי, יֵדַע אֱלֹהִים, כִּי בְּיוֹם אֲכָלְכֶם מִמֶּנּוּ,
 וְנִפְקָחוּ עֵינֵיכֶם; וְהִיִּיתֶם, כְּאֱלֹהִים, יֹדְעֵי טוֹב וָרָע.
 ו וַתֵּרָא הָאִשָּׁה כִּי טוֹב הָעֵץ לְמֹאכַל וְכִי תֹאֲוָה-הוּא לְעֵינַיִם, וְנִחְמָד הָעֵץ לְהַשְׁכִּיל, וַתִּקַּח
 מִפְּרִיו, וַתֹּאכַל;
 וַתֵּתֶן גַּם-לְאִישָׁהּ עִמָּהּ, וַיֹּאכַל

הגישה הנרטיבית: על-פי הגישה הנרטיבית, הדיאלוג סביב סיפורו של האדם אינו משמש כאמצעי אלא כמטרה. הסיפור שהאדם מספר לעצמו, הופך להיות האדם עצמו. מעצם יצירת הסיפור אנשים חווים שינוי באופן בו הם תופסים את עצמם ואת עולמם, וזאת, מאחר ובכוחן של מילים לשנות את התמונות והדימויים הפנימיים. כאשר זיכרון מקבל ביטוי במילים, אין זו העברת רשמים ניטרלית ואובייקטיבית, כי אם עבודה פרשנית וסובייקטיבית. העלאת מאורעות בזיכרון מחייבת לתאר, לפרש ולהעריך אותם מחדש ומזמינה את האדם לבחון שוב את המאורעות הללו ואף למצוא את חוט השני המקשר ביניהם.

"מה הסיפור שלך?"

עץ/ ערן צור

עכשיו הכול כמו אבוד, ורוח בעצים חזק
 עכשיו עמוק בתוך היער גזע מן העץ ניתק

גזע מוטל באדמה – הרוח החזק תלש
 גזע נשבר מתוך העץ – עכשיו יבש

אפילו כשהכול נראה אבוד, ורוח בעצים
 חזק
 עמוק בתוך היער – שתיל פתאום בתק

הפרי נפל שם לא רחוק – הצמיח שורש
 של ממש
 ושורשים הצמיחו שתיל – אשר ירוק לבש
 מוציא ישן מפני חדש – הוא שיוציא ענף

חדש

מוציא ישן מפני חדש – הוא שיוציא ענף
 חדש

אפילו כשהכול נראה אבוד, ורוח בעצים
 חזק

עמוק בתוך היער – שתיל פתאום בתק

גדלתי בבית שבו הערך
 והחשיבות של עבודה ומוסר
 עבודה, היו גדולים מאד.
 ההורים שלי אמנם לא היו
 אנשים מלומדים, אבל היה
 להם חשוב מאד שאנחנו,
 ילדיהם, נלמד, נתקדם ונצליח
 בחיים. לכן עבדו שניהם קשה
 מאד, ממש מבוקר עד לילה,
 כדי לא לחסוך מאיתנו דבר,
 ובעיקר כדי שיוכלו לתת לנו
 את החינוך הטוב ביותר. ככה
 הצליחו אפילו לעזור לכולנו
 לממן את הלימודים
 האקדמיים.

מאז ומעולם גידלתי בעצם את עצמי.
 הייתי מה שאנשים אוהבים לקרוא "ילדת
 מפתח", אלא שבמקרה שלי זה גם היה
 "ילדת ארוחת צהרים לבד", ו"ילדת
 שיעורי בית בעצמה", ו"ילדת גן ציבורי"
 ו"ילדת ארוחת ערב", ולפעמים אפילו
 "ילדת מספרת לעצמה סיפור לילה טוב
 ומשכיבה את האחים לישון". ההורים
 שלי, שניהם, היו יוצאים מוקדם מאד
 בבוקר לעבודה, לפעמים לפני
 שהתעוררנו, משאירים לנו את הסנדוויץ'
 לבית הספר על שולחן המטבח, וחוזרים
 בשעות הערב המאוחרות, בלי טיפת כוח
 בשבילי או בשביל האחים שלי.

עקרונות הליבה של 'עוגנים בעבר'

1. **עבר אישי** : עברם האישי – משפחתי. העצמת העבר האישי.
2. **עבר קהילתי** : עבר קהילתי ולאומי – העצמת העבר הקולקטיבי.
3. **קהילה רב תרבותית** : כבוד, סובלנות, למידה ודיאלוג בין התרבויות השונות.